

Rohusilo tegemise optimaalse aja info 14. juuni analüüside alusel

Heintaimede I niite sileerimise optimaalne aeg lõpeb

Nädalaga lisandus üle Eesti efektiivste temperatuuride summale 84–93 kraadi: 13. juuniks oli Pärnus 411, Võrus 393 ja Valgas 390, Jõgeval 356; kõige vähem kogunes Kuressaarde, Sakku ja Kuusikule, vastavalt 334, 336 ja 338. Nimetatud summat arvestades on kõrreliste puhaskülvidest silotegemise optimaalseks ajaks vajalik soojussumma kõikjal ületatud.

Jõgeva ümbruses kujunes enamust nädalast palavaks ja päikesepaisteliseks. Esmaspäevast kuni laupäevani püsisid ööpäeva keskmised õhutemperatuurid 17,6–18,4 kraadi piires, mis ületab viimase 30 aasta keskmisi näitajaid ligikaudu kolme kraadi võrra ja kogu vaatlusrea (1922–2020) keskmisi soojematel päevadel kuni nelja kraadi võrra.

23. kalendrinädalal tuli sademeid üle Eesti väga erinevalt 3 (Võrus)–26 (Kuusikul) mm.

Tabelis on analüüsiandmeid vaid Jõgevalt ja Sakust, sest proovide võtmiseks valitud põldudelt on saak koristatud.

Kõrreliste heintaimede kasvukõrgus oli keskmiselt 75–100 cm; nädalane keskmine juurdekasv kuni 15 cm (enim roog-aruhein – 24 cm). Põhilised liigid olid täisloomises ja varajased liigid õitsemise algfaasis. Liblikõieliste heintaimede kasvukõrguse juurdekasv oli 7–12 cm; varajane punane ristik ja lutsern olid õiepungade moodustumise faasis.

Kuivaine saake hinnates oli viljakamatel muldadel ja liblikõieliste segukülvidega põldudel kasvanud väga hea (6,0–8,5 t/ha), seevastu nõrgemal väetamis- foonil ja vanematelt rohukamaratelt oli saagi juurdekasv väiksem. Väetatud segukülvide rohu juurdekasv oli nädalaga 0,5–3,5 t/ha KA, väetamata segukülvidel oli juurdekasv 0,7–1,8 t/ha KA.

Rohuproovide kuivainesisaldus oli 20% juures, vaid tritikale oli väikseima kuivainesisaldusega – 17,1%. Kõrreliste puhaskülvide toiteväärtus on vähenenud (ka tritikale): seeduvus on langenud alla piirnормi (< 65%), proteiin; protetiinisaldus vähenes eelmise nädalaga võrreldes 0,4–0,71% võrra päevas. Tritikale proteiinisaldus (16,6%), mis ületas piirnормi (15,0%).

Kuivaine seeduvus segukülvides Saku proovide põhjal püsib endiselt üle 64% ja metaboliseeruva energia sisaldus oli 9,9–10,4 MJ/kg KA. Segukülvides on märgata lutserni ja punase ristiku positiivset toiteväärtuse taseme säilitamisele (neutraalkiisisaldus ei ole oluliselt muutunud).

Heintaimede esimese niite toiteväärtuse andmed näitavad, et silo optimaalne niitmiseaeg on lõppemas. Parema toiteväärtusega silo saab veel valmistada punase ristiku ja lutserni ülekaaluga taimikutest.

Järgmisel nädalal proove enam ei võeta.

Kasutatud on Laine ja Vello Kepparti *Looduskalendri* (<https://www.looduskalender.ee/n/>) ja *Riigi ilmateenistuse* (<http://www.ilmateenistus.ee>) andmeid.

Ilusat suve soovides

Sirje Tamm, Priit Pechter ja Heli Meripõld Eesti Taimakasvatuse Instituudi teadurid